

Beszámoló a TANULÁS MÁSKÉNT ALAPÍTVÁNY 2021. évi működéséről

Ginkó Ház

2017 őszén úgy döntöttünk, hogy kialakítunk egy olyan környezetet, ahol lehetőséget tudunk teremteni autista gyerekek és családjuk támogatására. Ezért hoztuk létre egy kispesti családi házban a Ginkó Házat (www.ginkohaz.hu), illetve a háttéréként szolgáló TANULÁS MÁSKÉNT ALAPÍTVÁNYT. 2020-ban az Alapítvány befogadta a halmozottan hátrányos helyzetű kispesti gyerekek támogatására létrejött Kispesti Tanodát.

Célkitűzésünk részeként elhatároztuk, hogy támogató fizikai és személyi környezetet, valamint fejlődési és oktatási lehetőséget fogunk biztosítani azoknak az ép intellektusú kisiskolás autista gyerekeknek, akik nem tudnak segítség nélkül boldogulni normál iskolai keretben. (Az autizmus szociális, kommunikációs és kognitív készségek minőségének fejlődési zavara. Az autizmus spektrum zavar kialakulásának hátterében az idegrendszer fejlődésének eltérése áll.) Így 2018 nyarán elindult Kispesten a Ginkó Ház autizmus specifikus csoportja kisiskolás gyermekek számára.

A Ginkó Ház kisiskolás csoportjába járó gyermekek értelmi képességei lehetővé teszik, hogy a többségi tanterv szerint tanuljanak, azonban a jelenlegi oktatási rendszerben a boldogulásuk nem volt biztosított. Ahhoz, hogy a hozzájuk járó kisiskolások a nekik megfelelő nevelést-oktatást megkaphassák, speciális, sokszor egyénre szabott fejlesztő módszerekre, tankönyvekre, taneszközökre van szükségük. Így fejlődhetnek hatékonyan a társas-kommunikációs készségeik, a mindennapi önállóságuk és a tantárgyi tudásuk a képességeiknek megfelelően.

Az ép intellektusú autista gyerekek beiskolázása komoly nehézséget jelent a családok számára, mivel jelenleg a közoktatásban való részvételük vagy az erre a célra fenntartott szegregált intézményekben (EGYMI, Egységes Gyógypedagógia Módszertani Intézet), vagy integráló (sajátos nevelési igényű és ép gyermekeket együtt nevelő, többségi) iskolákban valósulhat meg. A szegregált intézményekben kialakított autista csoportok általában a 70 IQ alatti autista gyermekeket fogadják, míg az ép intellektusú autista gyermekek részére csak nagyon kevés intézményben indul osztály. Az integráló iskolák zöme pedig autistákat általában nem fogad. A mégis bekerülő gyermekek rövid időn belül csökkentett óraszámban tanulnak ott, vagy teljesen kimaradva, általában otthonukban folytatják tanulmányaikat, tehát gyakran kihullanak az oktatási rendszerből: elszigetelődnek, társas kapcsolataik lecsökkennek, a szüleik pedig kiesnek a munkaerőpiacról, perspektíváik beszűkülnek, lezárulnak.

2018 szeptemberében kezdtük el azt a pedagógiai-fejlesztő munkát, amely az autizmussal élők számára megfelelő módszereket alkalmaz, és egyedi tanulási utakat dolgoz ki a résztvevő, magántanulói státuszban lévő gyermekek számára. A tanulás kiscsoportokban és egyéni foglalkozások formájában zajlik, az iskolarendszer időkereteit követi, és rugalmasan igazodik a gyerekek terhelhetőségéhez és a családjuk igényeihez.

A munkánknak és a gyerekek fejlődésének alapfeltétele a jó pedagógus-gyerek arány. A gyakorlat azt mutatta, hogy egy pedagógus legfeljebb egy-két gyerekkel tud hatékonyan foglalkozni. A tananyag elsajátítása mellett vagy akár aközben, zajlik a gyerekek egyéni és csoportos, úgynevezett szociális-kommunikációs fejlesztése is. Kiemelt tevékenységeink közé tartozik a gyermekek családjával folytatott egyéni konzultáció és szülőtalálkozók szervezése. Ez a pedagógiai munka iskolán túli kiterjesztését biztosítja, és hozzájárul a családok jóllétének javításához.

Az iskolás csoportban dolgozó gyógypedagógusaink mindegyike autizmus szakirányon végzett az ELTE Gyógypedagógiai Karán. Szakmai mentorálást az Autizmus Alapítványtól kapunk. 2019 szeptemberétől az Autizmus Spektrum Zavarok Pedagógiája szakirányú képzésének gyakorlati helyszínt biztosítunk. 2021-ben is fogadtunk két hallgatót.

Több mint három tanév után már elmondható, hogy a gyerekeknél kevesebb viselkedésprobléma jelenik meg, jelentősen fejlődött a szociális-kommunikációs készségük, sikeresen vizsgáltak az iskolákban, ahol magántanulók, szeretnek iskolába (a Ginkó Házba) járni, szüleik sokkal nyugodtabbak. A Ginkó Házban eltöltött évek után több gyereknek sikerült átkerülni az integrált oktatásba, akik követését és fejlesztését igény szerint vállaltuk.

Az alapítványunk munkájának célja az is, hogy Kispesten és környékén élő 2-12 éves autista gyermeket nevelő szülőknél és ilyen korú autista gyerekekkel foglalkozó pedagógusoknak lehetőséget biztosítsunk beszélgetésre, információcserére, közös problémák kimondására, megoldások keresésére. Szerveztünk (online) szülőtalálkozót, és a honlapunkon, valamint a Facebookon folyamatosan megosztunk szakmai tartalmakat, információkat. Matolcsi Zsuzsa mentorszülőként is elérhető azoknak a szülőknél a számára, akik segítséget, információt keresnek frissen diagnosztizált gyermekükkel kapcsolatban.

Felismerve a korai megsegítés fontosságát a Ginkó Ház egyik szobájában helyet adtunk egy korai fejlesztő csapatnak, jelenleg három gyógypedagógusnak, akik 2-7 éves gyerekekkel foglalkoznak. Az ellátott gyerekek száma egyre nő, jelenleg több mint húsz kisgyermek vesz részt egyéni vagy csoportos szociális-kommunikációs korai fejlesztő és iskola-előkészítő foglalkozásokon.

Keressük a lehetőségeket arra, hogy a délutáni órákban autizmus specifikus és egyéb szakköröknek, közösségi foglalkozásoknak biztosítsunk lehetőséget. A 2021-es évben karate-, balett- és rajzszaköröknek adtunk helyett.

2021-as év sajnos még mindig a pandémia éve volt. Emiatt az év egy részében nem volt lehetőség a személyes fizikai kapcsolaton alapuló fejlesztésre, oktatásra. Ez az autistáknál különösen nehézséget jelent. Ennek ellenére pedagógusaink mindent megtettek, hogy online módon is színvonalas foglalkozásokat tartsanak. Nemcsak a rájuk bízott gyermekekkel foglalkoztak, hanem tapasztalataikról beszámoltak a hasonló helyzetben levő szakmai közösségüknek a honlapunkon található <http://ginkohaz.hu/koronavirus/> blogban.

Kispesti Tanoda

A Ginkó Ház mellett az Alapítvány másik „lába” a Kispesti Tanoda. A Kispesti Tanoda 2016 ősze óta működik. Alkalmanként 10-12 halmozottan hátrányos helyzetű kispesti gyerek járt ide tanulni, játszani, sütni-főzni, beszélgetni, együtt lenni. 2020-ban újraterveztük a tanodánkat, új szakemberekkel bővült a csapatunk, lett egy nagyszerű gimnazista önkéntesünk is, és nagy tervekkel álltunk elő. Ezzel párhuzamosan kilépünk az eddig száz százalékban önkéntes munkán alapuló rendszerből.

A Kispesti Szociális Centrummal együttműködve egy új, 3-4. osztályosokból álló csoportot indítottunk. Olyan halmozottan hátrányos helyzetű kispesti gyerekekkel foglalkozunk, akiket az iskolai szociális munkások vagy a családgondozók ajánlottak. A foglalkozások kedd délután vannak, illetve havonta egy szombaton a volt (már középiskolás) és az aktuálisan tanodás gyerekekkel külső programra megyünk a lehetőségeknek megfelelően. Kirándulni, korcsolyázni, várostnézni vittük őket. Csapatunkat két fizetett gyógypedagógussal erősítettük, akik a pedagógiai munkáért felelősek. Így most négy állandó munkatárssal dolgozunk. A gyógypedagógusokat részben a Kispesti Szociális Centrum alkalmazza, részben támogatásból díjazzuk őket. Beláttuk, a szervezési feladataink, az iskolákkal, szülőkkel való kapcsolattartás, a programok szervezése, a gyerekek kísérése és az önkéntes segítők mentorálása olyan feladat, amit nem lehet önkéntesen ellátni egy teljes állású munkahely mellett. Ezen a területen aktívabbak vagyunk, és egyikünk ezekért a munkákért felelős részmunkaidőben. Továbbra is szeretnénk anyagilag támogatni, hogy a gyerekek edzéseken, különórákon tudjanak részt venni. Így olyan kortárs közegbe is eljutnak, ami számukra anyagi okok miatt egyébként nem elérhető. Sokat egyeztetünk a gyerekek pedagógusaival. A 2021-es évet is némileg felülírta a járvány. Átalakítottuk a működésünket erre az időszakra, az otthoni tanulását segítettük távolról, többekét napi szinten.

A keddi foglalkozások első felében valamilyen több hétig tartó projektünk volt, például a Naprendszer vagy a robotok. Ezeket a témákat dolgoztuk fel közösen, sokat játszva, információkat gyűjtve és a két kezünkkel is dolgozva. A foglalkozások második felében pedig

egyéni tanulás van, minden gyerek a mentorával tanul. A tanoda öt éves működése óta az lett a legszilárdabb meggyőződésünk, hogy az egyéni idő a legfontosabb, csak így lehet igazán fókuszáltan segíteni a gyerekeknek. A távtanulós időszakban is egyéni tanulás volt, velünk is főleg online. Ebben nagy segítség volt, hogy a támogatásokból már előző évben vásároltunk tableteket, amiket ki tudtunk osztani a gyerekek között. A BVfon Kft. kedves, minket régóta támogató kollektívájától is kaptunk új és használt jó állapotú tableteket és notebookokat. A tanoda falain kívül néhány idősebb gyerekkel, volt tanodásokkal is tanultak a mentorok, illetve volt egy egyetemi hallgatónk, aki külsősként korrepetált egy fiút az otthonában. Ezt a modellt a továbbiakban szeretnénk bővíteni, mert jó tapasztalatunk volt vele. Évközben havonta egyszer hétvégi hosszabb külsős programot csinálunk. Nyáron napközis tábor jelleggel egész napos programokra jártunk. Voltunk kirándulni, kézműves csokoládé műhelyben, trambulín parkban, kalandparkban.

Voltak kézzel fogható sikereink, gyerekeknek és felnőtteknek együtt: egy sikeres középiskolai felvételi (oda, ahova szeretett volna menni!), egy sikeres középiskolai szakmai vizsga. Úgy érezzük, hogy több ízben sikerült a gyerekek érdekében hatékonyan fellépni az iskolákban. Ez is feladat, sajnos az a tapasztalatunk, hogy nagyon is szükség van arra a mai magyar iskolákban, hogy a gyermek mögött álljon egy felnőtt, aki védi az érdekeit. Például kijár egy szakvéleményt, ami fair számonkérést biztosít a gyerekeknek. Vagy elmondja a tanárnak, hogy mit jelent egy átmeneti otthonban élni egy gyerekeknek. Siker, hogy a tavaly kezdett csoportban a sokféle gyerek már egy közösséget alkot, elfogadják egymást, szeretnek együtt lenni. És persze kudarcok is vannak, kicsi is, nagy is bőven. Igyekszünk ezekből tanulni, jobban csinálni, de maradnak mindig beépített kudarcok, amikkel együtt kell élni. Mi a gyerekek tanulására fókuszálunk, de természetesen még az életük ilyen kis szeletét sem lehet heti egy délután megoldani, például azért, mert ez annyi minden más körülménnyel is összefügg.

Támogatások, adományok

Már említettük, hogy a munkánk sikerének, a gyerekek fejlődésének alapfeltétele a jó pedagógus-gyerek arány. A gyakorlat azt mutatja, hogy egy pedagógus legfeljebb egy-két gyerekkel tud hatékonyan foglalkozni. A Ginkó Ház autizmus specifikus kisiskolás csoportjának a működését nem lehet fenntartani a szülők által a pedagógusoknak fizetett díjazásból. 2021. során több mint 4,5 millió forint támogatást kaptunk vállalkozásoktól és magánszemélyektől. Ezen kívül elnyertük az EMMI hatmillió forint támogatását a 2020. október és 2021. augusztus közötti időszakra. Az összeget előlegben megkaptuk, és 2021. végén elszámolásunkat elfogadták. 2021. végén nyertünk a Szerencsejáték Service Nonprofit Kft-től és a Tempus Közalapítvány lebonyolításában a Miniszterelnökségtől három-három millió forintot, amelyet a 2022-es év során fogunk felhasználni. A támogatásokat és az adományokat a Ginkó Ház és a Kispesti Tanoda személyi és tárgyi feltételeire fordítottuk, legnagyobb részt az autizmus specifikus kisiskolás csoport működésére.

TAnulás MÁSként Alapítvány
1194 Budapest, Vásár tér 16.
Adószám: 19038766-1-43
Számlasszám: 11709019 – 21451023 – 0000000

Az alapítvány vállalkozási tevékenységet nem folytatott. Örömkre ebben az évben is csatlakoztak önkéntesek a Ginkó Házban és a Kispesti Tanodában folyó munkához. Az ő feladatuk részben a gyerekek fejlesztése, tanulásuk támogatása, részben pedig a pedagógusok munkájának segítése volt.

A TAnulás MÁSként Alapítvány 2020-ban megszerezte a közhasznú minősítést, és a 2022-es rendelkező évben már a személyi jövedelemadó 1% civil kedvezményezettjeként is megjelenik.

Budapest, 2022. május 17.

Matolcsi Zsuzsa
kuratóriumi elnök
TAnulás MÁSként Alapítvány